

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

GYAKORLÓ ÁPOLÓ SZAKMA

1 A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Egészségügy ágazat
- 1.2 A szakma megnevezése: Gyakorló ápoló
- 1.3 A szakma azonosító száma: 5 0913 03 04
- 1.4 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.5 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy ágazati alapoktatás
- 1.7 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: -
- 1.8 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: 440 óra, Érettségire épülő oktatásban: 160 óra

8 A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

- 8.1 Szakma megnevezése: Gyakorló ápoló

8.1.1 Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam, továbbá az egybefüggő és évközi szakmai gyakorlat sikeres és igazolt teljesítése.

- 8.1.2 Szakmához kötődő további sajátos követelmények: Portfólió leadása: a vizsgázó a szakmai vizsga megkezdése előtt 30 nappal az iskolának megküldi elektronikusan és/vagy papíralapon 1 példányban.

8.2 **Központi interaktív vizsga**

- 8.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A betegápolás és gondozás alapjai és határterületei

8.2.2 A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység során 60 kérdésből álló vizsgafeladatsort kell megoldani, amely zárt végű, feleletválasztó típusú kérdésekből áll. Az eszközismeret méréséhez ábrák használata ajánlott.

- 8.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

- 8.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20%

- 8.2.5 A vizsgatevékenység témaköreinek %-os megoszlása:

□ Ápolástan 75%

□ Elsősegélynyújtás 25%

8.2.6 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése. A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.3 Projektfeladat

8.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A gyakorló ápoló tevékenységi körébe tartozó alapápolás, gondozás, asszisztálás és ápolási feladatok/műveletek/ beavatkozások.

8.3.2 A vizsgatevékenység leírása (a projektfeladat vizsgán belüli súlyaránya 80%)

A projektfeladat három vizsgarészből áll:

- A) vizsgarész: Portfólió bemutatása
- B) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi és szimulációs körülmények között
- C) vizsgarész: Az A) és B) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A) vizsgarész: Portfólió bemutatása

A vizsgázó haladásáról és/vagy eredményeiről, munkáiból összeállított dokumentum, amely magában foglalja a mentoráló gyakorlati oktató/gyakorlati oktatást végző által hitelesített gyakorlati munkanaplót.

A portfólió kötelező és választható elemekből épül fel.

A portfólió kötelező elemei (értékelés során súlyaránya 35%):

A szakmai gyakorlat alatt az egyes gyakorlati területeken felügyelet mellett elvégzett tevékenységek dokumentálása az alábbi beavatkozások mentén: a Gyakorló ápoló szakirányú oktatás speciális szakmai követelményeiben szereplő noninvazív tevékenységek legalább 30 alkalommal, az invazív tevékenységek végzése legalább 5 alkalommal, valamint invazív beavatkozásoknál történő asszisztálás 10 alkalommal, gyógyszerelő tevékenység végzése 10 alkalommal.

A portfólióban meg kell jelölni a gyakorlat/beavatkozás helyszínét időpontját. A portfólióban az ápolói részvétel a beavatkozások elvégzésének igazolása, az abban elvégzett ápolói tevékenységek leírása szerepeljen.

Esetbemutató (értékelés során súlyaránya 35%): A fent leírt teendők közül egy, a tanuló/képzésben résztvevő által elvégzett ápolói feladat bemutatása önreflexióként. Az esetismertetés az alábbiakra térjen ki: a beavatkozás pontos leírása, a betegmegfigyelés beavatkozás körüli szempontjai, a betegbiztonság, az aszepszis-antiszepszis szabályai, valamint a dokumentálásra vonatkozó szabályok.

A portfólió választható elemei: (a tanuló legalább egyet választ, mely a portfólió értékelése során súlyaránya 30%)

- Szakmai versenyek, amelyeken részt vett a jelölt a képzés időtartama alatt és azok eredményeinek bemutatása

- Szakmai események, amelyeken részt vett a tanuló/képzésben résztvevő a képzés időtartama alatt (kórház-, klinikalátogatások, szakmai bemutatók, szakterülettel összefüggő ismeretterjesztő előadás, szakmát népszerűsítő rendezvények, iskolai, munkahelyi szakmai rendezvények, hobby, önkéntes tevékenység stb.)
- Saját tudományos munka bemutatása
- Közösségi szolgálat, iskolai közösségi munka bemutatása
- Dicséretetek, elismerések, ajánlások a tanuló/képzésben résztvevő szakmai, iskolai teljesítményével kapcsolatban
- Diákönkormányzatban végzett legalább egy éves tevékenység
- Karrierterv és egészségügyi motivációs terv

B) vizsgarész Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi/szimulációs körülmények között:

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 50%, időtartama 20 perc):

A vizsga során a következő klinikumi gyakorlati területek egyikét szükséges biztosítani vizsgahelyszíneként: belgyógyászat, sebészet, ortopédia, traumatológia. A vizsgázó a gyakorlati vizsga reggelén húz vizsgafeladatot, melyet követően az adott osztályon megkezdi vizsgatevékenységét. A kihúzott vizsgafeladat betegesetének megfelelően szükséges ellátnia a gyakorló ápolói feladatokat bekapcsolódva az osztályon zajló ápolói tevékenységek végzésébe.

Szimulációs körülmények között zajló vizsga (az invazív feladatok és a munkahelyi körülmények között nem megvalósítható feladatokhoz kapcsolódó kompetenciák méréséhez, a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 60 %, időtartama maximum 25 perc):

Feltesztelt ápoló irányításával részt vesz az ápolási folyamat megvalósításában.

- A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt. Hiteles kommunikációt folytat. A betegjogokat tiszteletben tartja. Etikus viselkedés jellemzi.
- Helyesen alkalmazza a standard, kontakt és cseppfertőzés izoláció eljárásait. Izolált beteget ápol. Az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékot az előírásoknak megfelelően kezeli. Környezettudatos magatartást tanúsít.
- Betegmegfigyelést végez, felismeri a beteg állapotában bekövetkező változásokat, megfigyelésének eredményeit dokumentálja.
- Laboratóriumi mintát vesz a betegtől. Egyszerű, betegágy mellett végezhető labordiagnosztikai vizsgálatokat végez. Elvégzett tevékenységeit dokumentálja.
- Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez (testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek, 12 elvezetéses EKG).
- Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz non-invazív módon.
- Előkészíti egyes diagnosztikai és terápiás eljárásokhoz a beteget, az eszközöket és a környezetet, elvégzi a beavatkozások körüli gyakorló ápolói feladatokat.
- Részt vesz a beteg fájdalmának felmérésében.
- Elvégzi a gyógyszeres kezelés valamennyi, kompetenciájába tartozó formáját. Inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz. Asszisztál intravénás injekció beadásánál.

- Előkészít infúzió bejuttatásához. Hatóanyag nélküli infúziót összeállít, szükség esetén infúziós palackot/zsákot cserél. Folyadékkegyenleget készít.
- Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.
- Inkontinens beteg alapápolását végzi.
- A vizsgázó a vizsgatevékenységét az ápolói team felügyelete mellett végzi. A vizsgarész során a vizsgázó valós munkakörnyezetben történő munkavégzés közbeni megfigyelésére kerül sor.

Szimulációs körülmények között zajló vizsga: (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 50%, időtartama 25 perc):

Az alábbiak közül kihúzott tevékenység vonatkozásában ismertesse a beavatkozáshoz kapcsolódó anatómiai-élettani, kórélettani ismereteket, a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, lehetséges szövődményeket, kliensoktatási feladatokat, és végezze el a beteg nélküli szituációs feladatok elvégzését, illetve az invazív tevékenységek bemutatását szimulációs eszközök használatával és szükség esetén imitátorok bevonásával.

- Vitális paraméterek: testhőmérséklet, légzés mérése, pulzus, vérnyomás mérése, az artériás oxigéntelítettség noninvasív mérése – Pulzusoximetria.
- Vénás vérvétel kivitelezése zárt vérvételi eszközzel – laboratóriumi minta kezelése
- Vénás vérvétel centrális vénás kanülből
- Injekciózás: subcután injekció
- Injekciózás: intramuscularis injekció
- Asszisztálás injekciózás során: vénás injekció percutan bejuttatása
- Asszisztálás injekciózás során: vénás injekció-perifériás és centrális vénás kanülbe
- Perifériás kanül előkészítése bevezetéshez és gondozása
- Beöntés adása
- Colostoma, ileostoma ellátása, zsák cseréje, széklet mintavételi eljárások
- Betegmegfigyelő monitor alkalmazása non-invazív mérőműszerekkel - Infúzió összeállítása
- EKG vizsgálat. Rutin 12 elvezetéses EKG vizsgálat kivitelezése
- A gyógyszerek bejuttatásának technikája: oralis, nasalis, sublingualis úton, - A gyógyszerek bejuttatásának technikája: Szembe, fülbe cseppentés menete.
- Gyógyszerelés, a gyógyszerek bejuttatásának technikája: transzdermális és rectalis úton történő gyógyszerelés
- Hólyagkatéterezés. Előkészítés és asszisztálás női betegen, a katéterről való leszoktatás menete, vizeletvizsgálat kivitelezése gyorsteszt segítségével
- Hólyagkatéterezés. Előkészítés és asszisztálás férfi betegen, vizeletmintavételi és vizeletgyűjtési módok, lehetőségek
- Húghólyag irrigálás
- Decubitus felmérés
- Oxigénterápia alacsony nyomású rendszerekkel – inhalációs terápia
- Sebgyógyítás, sebgyógyítás, fedőkötés készítése
- Ágy melletti gyorstesztet alkalmaz (vizelet, bőrteszt)
- Gyomorszonda levezetést előkészít, asszisztál végrehajtásában, gyomorszondán

keresztül táplál

C vizsgarész: A) és B) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A vizsgarész alkalmával a vizsgázó bemutatja portfólióját. Portfóliójával és gyakorlati vizsgamunkájával kapcsolatosan a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdésekre válaszol, a vizsgabizottság tagjaival szakmai megbeszélést folytat az elvégzett gyakorlati vizsgamunkával kapcsolatban, maximum 15 percen.

8.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

60 perc

8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

8.3.5 A vizsga értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése: Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése

- Kommunikáció a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének és a mért értékek pontossága
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

A) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 10%

B) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 45%

C) vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 45%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló/képzésben résztvevő a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

8.4 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A technikai feltételek biztosításáért felelős személy és munkahelyi gyakorlatvezető, vagy szakirányú végzettséggel rendelkező szakember. A gyakorlati vizsga helyszínén a beteg/páciens (beleegyező nyilatkozattal rendelkező), vagy azt helyettesítő imitátor. A szimulációs körülmények között végzett vizsga során a technikai feltételek biztosításáért felelős személy mellett a feladattól függően imitátor bevonása szükséges.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek: A munkahelyi körülmények között végzett vizsga során az 5. pontban felsorolt eszközök.

8.6 A szakmai vizsga eredményébe a vizsga értékelésén felül:

- az ágazati alapvizsga eredményét 10% súlyarányal kell beszámítani
- a szakmai vizsgát 90% súlyarányal kell beszámítani

- 8.7 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: EUROSkill, WORDSKILL versenyeken elért 1-3. helyezés, vagy kiválósági érem megszerzése. Az OSZTV-n a versenyfelhívásban meghatározott teljesítmény elérése.
- 8.8 A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:
A GDPR-nak megfelelően elkészített betegdokumentációk, bejegyző nyilatkozatok.
Az eszközök, gépek használati leírata, utasításai a karbantartásról és a hibakódokról.

9 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek